

Välkomna!

Aktuellt om patientsäkerhet

Tema: Delegering av läkemedelshantering

15 oktober 2025

Kl. 09.15–09.30 - möjlighet att testa ljud och bild

Kl. 09.30 börjar vi

Aktuellt om patientsäkerhet - agenda

Välkomna

Aktuellt och på gång från Socialstyrelsen, NSG patientsäkerhet och Löf

Dagens tema: Delegering av läkemedelshantering

Avslutning

Aktuellt och på gång

Charlotta George, Socialstyrelsen

Åsa Lindström Hammar, NSG patientsäkerhet

Aktuellt och på gång

– Patientsäkerhet, Socialstyrelsen

Charlotta George, sakkunnig patientsäkerhet

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
- Uppföljning inom patientsäkerhetsområdet
- Metodstöd markörbaserad journalgranskning
- Stöd för arbete med vårdhygien och antibiotikaresistens
- Säker vård - Nationell e-utbildning i patientsäkerhet
- Webbplatsen Samlat stöd för patientsäkerhet
- Nationella patientsäkerhetsdagen
- Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information
- Fördjupade analyser
- Föreskrifter
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- **Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet**

- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet

- Uppföljning – Tryckversioner av handlingsplanen + kortversionen finns att beställa

- Metoder

- Stöd – Uppdaterat profilmaterial såsom rollups samt affisch är på gång

- Säker vård - Nationell e-utbildning i patientsäkerhet

- Webbplatsen Samlat stöd för patientsäkerhet

- Nationella patientsäkerhetsdagen

- Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information

- Fördjupade analyser

- Föreskrifter

- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- **Nationella kompetensmål för patientsäkerhet**
- Uppföljning inom patientsäkerhetsområdet
- Metoder
 - Utbildning i patientsäkerhet strategisk nivå pilot testas under vintern
- Stöd
- Säkerhet
 - Nationella kompetensmål vårdhygien
- Webbplatsen samlat stöd för patientsäkerhet
- Nationella patientsäkerhetsdagen
- Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information
- Fördjupade analyser
- Föreskrifter
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet

- **Uppföljning inom patientsäkerhetsområdet**

- Metodstöd markörbaserad journalgranskning

- Stöd
- Säkerhet
- Webbläsare
- Nationella kompetensmål
- Digitalisering
- Enkät uppföljning av handlingsplanen och systematiskt PS-arbete till samtliga regioner och kommuner 12/10-19/10. Målgrupp vårdgivare och ställs till HSV-direktör respektive socialchef. Därefter uppdatering av utvecklingsindikatorerna (innehåll och resultat) som togs fram 2024. Redovisning av enkäten i linje med förra årets redovisning.

- Fördjupad dialog
- Fortsatt dialog om hur följa läget i hela hälso- och sjukvården.

- Föreläsningar

- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
- Uppföljning inom patientsäkerhetsområdet
- **Metodstöd markörbaserad journalgranskning**
 - Utbildningar inom MJG hemsjukvård och BUP pågår.
Hittas via länken: <https://www.socialstyrelsen.se/kalendariet/>
 - Framtagande av MJG-utbildning inom vuxenpsykiatri
 - Metodhandböcker inom MJG tas successivt över från SKR och fyra har nu publicerats på [Socialstyrelsens webbplats](https://www.socialstyrelsen.se/webbplats) efter viss uppdatering
- Stöd för arbete med vårdhygien och antibiotikaresistens
- Säker
- Web
- Natio
- Digit
- Fördj
- Föres
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
- Uppföljning inom patientsäkerhetsområdet
- Metodstöd markörbaserad journalgranskning
- **Stöd för arbete med vårdhygien och antibiotikaresistens**
- Säker vård - Nationell e-utbildning i patientsäkerhet
- Webb – Pågående SOU om ansvarig samordningsmyndighet
- Nationella konferenser
- Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information
- Fördjupade analyser
- Föreskrifter
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationella kompetensmålen – Innehållet är reviderat - generell innehållsuppdatering inkl. "mappning" mot de nationella kompetensmålen
- Nationella kompetensmålen – En reviderad studiehandledning + ppt samt ny introfilm är på gång
- Uppföljning – Länk till utbildningen: <https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/om-patientsakerhet/aktuellt/saker-varld--nationell-utbildning-i-patientsakerhet/>
- Metod –
- Stöd i

• **Säker vård - Nationell e-utbildning i patientsäkerhet**

- Webbplatsen Samlat stöd för patientsäkerhet
- Nationella patientsäkerhetsdagen
- Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information
- Fördjupade analyser
- Föreskrifter
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationella patientsäkerhetsdagen
 - Nationella patientsäkerhetskonferensen
 - Uppföljning av patientsäkerhetsarbetet
 - Metoder för att förbättra patientsäkerheten
 - Stöd för patientsäkerhetsarbetet
 - Säkerhetskultur
- Beskriver hur du som chef, ledare och medarbetare inom hälso- och sjukvården kan arbeta för en god och säker vård
 - Bidrar till ökad kunskap
 - Uppdateras och utvecklas kontinuerligt
 - Länk till webbplatsen: [Startsida - Patientsäkerhet \(socialstyrelsen.se\)](https://socialstyrelsen.se/patientsakerhet)

• Webbplatsen Samlat stöd för patientsäkerhet

- Nationella patientsäkerhetsdagen
- Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information
- Fördjupade analyser
- Föreskrifter
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
 - Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
 - Uppföljning
 - Metoder
 - Stöd
 - Säkerhet
 - Webbplatser
- Presentationer efter dagen finns på Samlat stöd för patientsäkerhet
 - Utvalt innehåll lyfts på LinkedIn Agera för säker vård veckorna framöver. Följ oss gärna här:
<https://www.linkedin.com/showcase/71272394/admin/feed/posts/>
- **Nationella patientsäkerhetsdagen**
 - Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information
 - Fördjupade analyser
 - Föreskrifter
 - Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
- Uppföljning inom patientsäkerhetsområdet
- Metoder
 - Aktuellt om patientsäkerhet 15 oktober, med temat Delegering av läkemedelshantering och ändring i HSLF-FS 2017:37
- Stöd
 - Aktuellt om patientsäkerhet 4 december, med temat Verktyg för stärkt patientsäkerhetsarbete
- Säkerhet
- Webbplatser
- Nationella konferenser
- **Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information**
- Fördjupade analyser
- Föreskrifter
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
- Uppföljning inom patientsäkerhetsområdet
- Metodstöd markörbaserad journalgranskning
- Stöd för arbete med vårdhygien och antibiotikaresistens
- Säker vård - Nationell e-utbildning i patientsäkerhet
- Webbplatsen Samlat stöd för patientsäkerhet
- Nationella patientsäkerhetsdagen
- Digitala och fysiska forum för erfarenhetsutbyte och information
- **Fördjupade analyser**
- Föreskrifter
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationella föreskrifter om delegering av läkemedelshantering (iordningsställande, administrering och överlämnande av läkemedel) regleras från och med 1 januari 2026 i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården (den uppdaterade föreskriften finns publicerad).
- Stöd Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd SOSFS 1997:14 om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård upphör att gälla den sista december 2025. Information om förändringarna (i HSLF-FS 2017:37) kommer bland i Aktuellt om PS den 15 okt. Det kommer under senhösten en reviderad handbok, meddelandeblad, webinarier och webbstöd (målgrupp de som delegerar respektive de som tar emot delegering)

- **Föreskrifter**

- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Socialstyrelsens stöd för ökad patientsäkerhet

- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet
- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
- Uppföljning inom patientsäkerhetsområdet
- Metodstöd markörbaserad journalgranskning
- Stöd för arbete med vårdhygien och antibiotikaresistens
- Säker vård - Nationell e-utbildning i patientsäkerhet
- Webbplatsen Samlat stöd för patientsäkerhet
- Nationella kompetensmål för patientsäkerhet
- Digitalisering – Utskick av handlingsplanen och inbjudan till regioner, kommuner och vårdgivare att föra dialog om patientsäkerhet
- Fördjupad utbildning
- Föreläsningar, utbildningar och dialoger

Aktuellt och på gång

- NSG patientsäkerhet och Löf

Åsa Lindström Hammar, NSG patientsäkerhet

Aktuellt Nationell samverkansgrupp patientsäkerhet, NSG

Omsättning ledamöter Nationell Samverkan patientsäkerhet

- Region Stockholm-Gotland: Åsa Hammar ny ledamot och ny ordförande (chefläkare)
- Region Mellansverige: Sandra Hultin Dojorti (chefsjuksköterska) adjungerad, ersätter Charlotta Nelsson januari 2026
- Processtöd: Lena Martin från Region Stockholm-Gotland ny from november 2025

Aktuellt Nationell samverkansgrupp patientsäkerhet, NSG

- Verkt yg f r stärkt patientsäkerhetsarbete
 - Uppdatering pågår. Tema för nästa möte den 4/12
- Rapport patientsäkerhet V rden i siffror (ViS)
 - [Patientsäkerhet 2024](#)

Aktuellt Nationell samverkansgrupp patientsäkerhet, NSG

- Nationell arbetsgrupp, NAG, Vårdhygien
[Vägledning för vårdrelaterad pneumoni-förebyggande åtgärder](#)
- Ny nationell arbetsgrupp, NAG, patientsäkerhetsberättelse
 - Beräknas klar oktober 2026

NYTT OCH PÅ GÅNG FRÅN LÖF

LöF

PELLE GUSTAFSON

CHEFLÄKARE

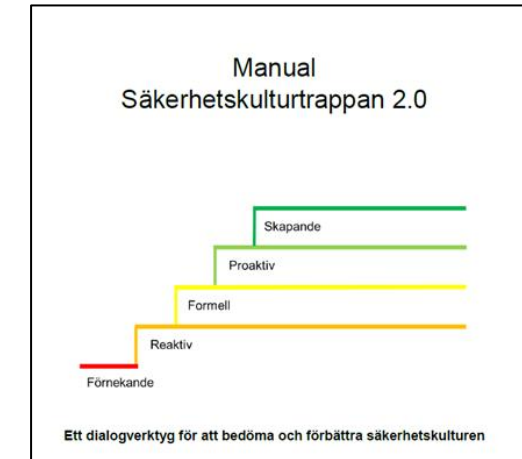
MITA DANIELSSON

CHEFSJUKSKÖTERSKA

NYLIGEN PUBLICERAT MATERIAL

- Säkerhetskulturtrappan 2.0

(<https://lof.se/patientsakerhet/vara-projekt/sakerhetskultur/sakerhetskulturtrappan>)

- Material Suicidriskscreening på somatisk akutmottagning

(<https://lof.se/patientsakerhet/vara-projekt/saker-suicidprevention/suicidriskscreening-pa-somatiska-akutmottagningar>)

KOMMANDE HT 2025 / VT 2026

- Verksamhetsnära indikatorer (kompletterar arbetet på nationell nivå, Socialstyrelsen och NSG patientsäkerhet)
- Stödmaterial vid allvarlig vårdskada med fokus på "alla tre drabbade parter" (first, second och third victim) i olika faser i samband med allvarlig vårdskada och utredning
- Scenariofilmer kring psykisk ohälsa (uppföljande material efter genomgången granskning för fortsatt jobb kliniknära)
- Revidering av materialet: Om risk och riskhantering samt utredning av risker (Handbok för metoden riskanalys) med målet att ha ett samlat material
- Rutinkollen Vårdkvalitet (verktyg för att egengranska följsamheten till preventivt omvårdnadsarbete)

Dagens tema: Delegering av läkemedelshantering

Ana Tiedermann, Socialstyrelsen

Carina Skoglund, Socialstyrelsen

Ändringar i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården m.m.

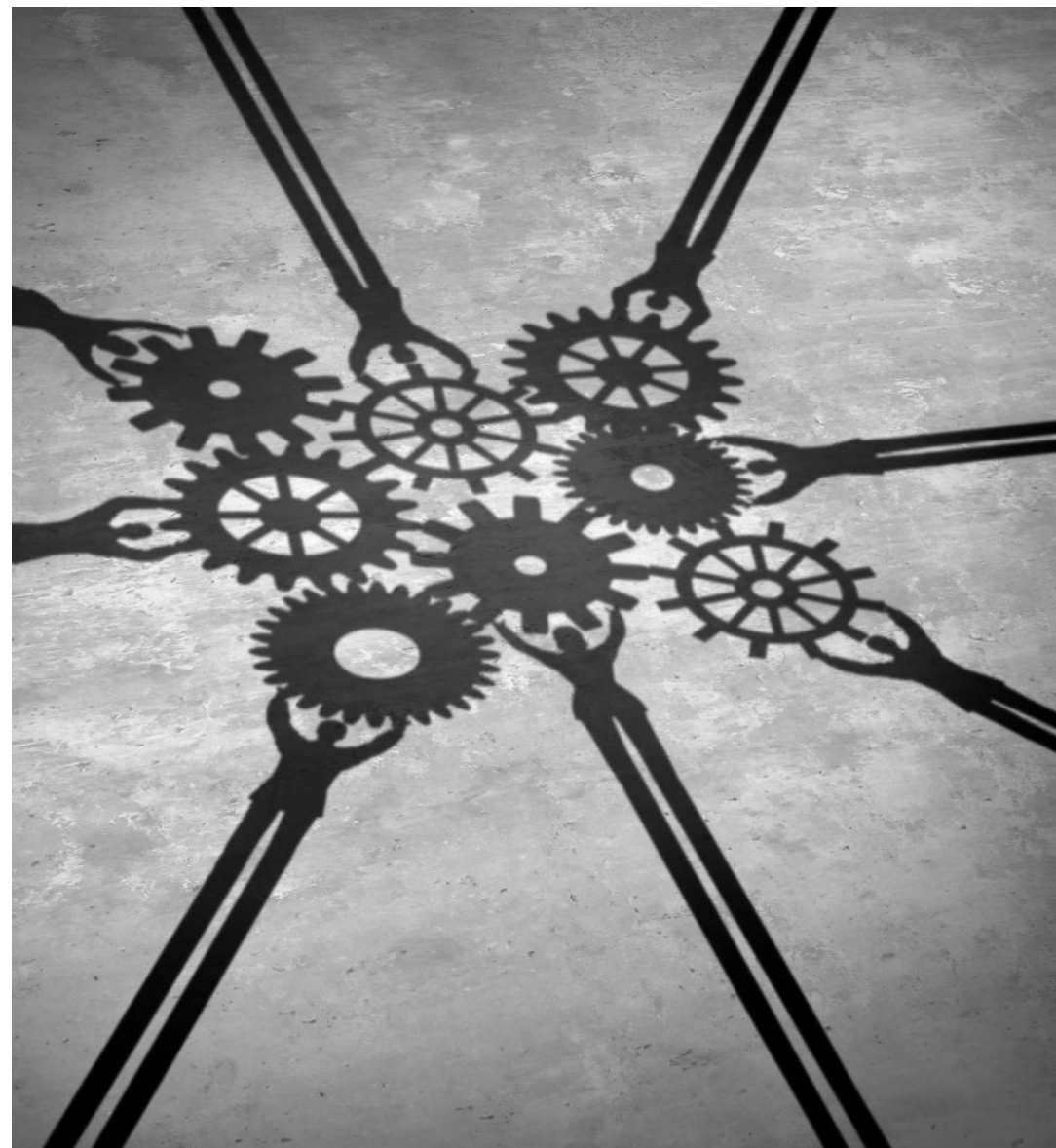
Aktuellt om patientsäkerhet 15 oktober 2025

Ana Cica Tiedermann, jurist, Rättsavdelningen, Socialstyrelsen

Carina Skoglund, sakkunnig, Avdelningen för utveckling av Hälso- och sjukvården på systemnivå

Stödmaterial till ändringar om delegering av läkemedelshantering i HSLF-FS 2017:37

- Handbok
- Meddelandeblad
- Webbstöd
- Webbinarier
- Uppdaterade webbsidor
- Socialstyrelsens Upplysningstjänst

1 januari 2026

Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 1997:14) om delegering av arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvård och tandvård upphör att gälla.

Delegering av läkemedelshantering regleras i Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården.

1 januari 2026

Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2002:12) om delegering inom tandvården upphör att gälla.

Ersätts av

Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2025:51) om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter inom tandvården

1. Bakgrund till och syftet med ändringarna
2. Delegering av läkemedelshantering
3. Vad har ändrats?
4. Riskanalys är underlag för rutiner
5. Adekvat kunskap och kompetens
6. Ansvar för patientsäkerheten vid läkemedelshantering
7. Beslut om delegering

Bakgrund och syfte

Hur vi har jobbat

- Inkomna synpunkter, analyser
- Dialogmöten och hearings:
 - regioner, kommuner och privata vårdgivare
 - professionsföreningar, fackliga organisationer
 - myndigheter och nationella aktörer
- Remiss till 86 instanser
- Beslutades och publicerades i april 2025

Bakgrund till upphävandet av SOSFS 1997:14 och syftet med ändringarna i HSLF-FS 2017:37

- Regleringen kring delegering är otydlig
- SOSFS 1997:14 är föråldrad – översyn var nödvändig
- Ska bli enklare att förstå och tillämpa reglerna om delegering av läkemedelshantering
- Reglerna ska vara tydligare, enklare och lättare att överblicka och därmed bidra till en god och säker vård

Översynen av Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2002:12) om delegering inom tandvården

- Det övervägdes att helt ta bort SOSFS 2002:12 och inte ersätta med nya föreskrifter utan istället ta fram vägledande produkter.
- Vid möten med många olika aktörer framkom att tandvården till stor del präglas av teambaserat arbete, där såväl tandläkare som tandhygienister och tandsköterskor deltar.
- Aktörerna framförde att Socialstyrelsens reglering kring delegering används och behövs. Det uppgavs att det skulle bli mer patientosäkert om innehållet i SOSFS 2002:12 tas bort.

Delegering av läkemedelshantering

Allmänt om delegering / delegation

Delegering / delegation

- att handla eller besluta i någons ställe, t.ex. överlåtelse av beslutsrätt

Delegationsordning

- är en lista över vilka som har fått rätt att, eller delegation på, att fatta beslut i någon annans ställe

Idag ska vi prata om delegering av läkemedelshantering som är reglerad i föreskrift från den 1 januari 2026 och som är det enda som är reglerat när det gäller delegering inom hälso- och sjukvården

Delegering av läkemedelshantering inom hälso- och sjukvården

- Får endast ske när det är förenligt med en god och säker vård (6 kap 3 § PSL).
- Läkare, tandläkare och sjuksköterskor får delegera läkemedelshantering (ingen ändring)

Delegering av läkemedelshantering inom hälso- och sjukvården

Behörig hälso- och sjukvårdspersonal ger någon annan personal rätt att

iordningsställa (färdigställande av ett ordinerat läkemedel inför administrering)

administrera (tillförsel av läkemedel till kroppen)

överlämna (ett läkemedel som ska tillföras till en patient lämnas över till patienten själv eller till en tredje person som administrerar läkemedlet)

Undantag från möjlighet att delegera läkemedelshantering

Administrering av läkemedel vid lokalanestesi genom ledningsblockad inom tandvården får inte delegeras eller överlåtas på något annat sätt.

4 § Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2025:51) om behörighet att utföra vissa arbetsuppgifter inom tandvården

Vad har ändrats?

3

Övergripande förändringar 1/3

Inga författningskrav på att andra arbetsuppgifter än iordningställande, administrering och överlämnande av läkemedel kan delegeras.

- Innebär inget förbud mot att delegera andra arbetsuppgifter.
- Vårdgivaren får bedöma om det finns behov av att ha formaliakrav för oreglerade arbetsuppgifter inom hälso- och sjukvården i respektive verksamhet.

Övergripande förändringar 2/3

Det blir möjligt att delegera läkemedelshantering inom **all** hälso- och sjukvård och tandvård.

Innebär ingen ändring av reglerna om

- bemanningskrav i ambulans
- generella direktiv
- sjuksköterskas behovsbedömning

Övergripande förändringar 3/3

Vårdgivaren får ett tydligare verksamhetsansvar
för delegering av läkemedelshantering i
verksamheten.

De olika nivåernas – vårdgivaren, den som delegerar
och den som mottar en delegering – ansvar för en god
och säker vård vid läkemedelshantering tydliggörs.

Jämförelse - Ändringar

SOSFS 1997:14

- Föreskriften gäller delegering av alla HS-uppgifter
- Många allmänna råd
- Verksamhetschef och MAS ska underlättas om fattade delegeringsbeslut
- Den som delegerat ska följa upp och ompröva delegeringsbeslutet
- Beslut upphör att gälla när den som fattat beslutet slutar sin tjänst

HSLF-FS 2017:37

- Endast delegering av läkemedelshantering regleras i föreskriften
- Inga allmänna råd i 9 kap Delegering
- Ingen underrättelse – vårdgivaren ansvarar för delegeringar
- Vårdgivaren ska följa upp besluten
- Beslut upphör inte att gälla när den som fattat det slutar sin tjänst

Andra ändringar

- Otydligt i SOSFS 2002:12 vem som är behörig att utföra uppräknade arbetsuppgifter (tandvård)
- HSLF-FS 2025:51 är en behörighets - reglering, tydligt vem som får göra vad (tandvård)
- Uttryckligt förbud för delegering och arbetsfördelning av de arbetsuppgifter som framgår av 2-3 §§ (4 § HSLF-FS 2025:51)

Regler som helt eller delvis överförts från SOSFS 1997:14 till HSLF-FS 2017:37

SOSFS 1997:14

- Ett beslut om delegering är personligt
- Att ett delegeringsbeslut skall utfärdas att gälla för viss tid – högst ett år – eller för ett bestämt tillfälle.
- Klargöra vilka teoretiska och praktiska kunskaper som krävs för att fullgöra uppgiften på ett fullgott sätt.

HSLF-FS 2017:37

- Ett beslut om delegering ska vara personligt (9 kap 5 §)
- Delegeringsbeslutet ska vara tidsbegränsat (9 kap 5 §)
- Den som delegerar ska kontrollera att mottagaren har de kunskaper och den kompetens som krävs (9 kap 4 §) **(ny)**
- Den som får delegering ska ha (9 kap 3 §)
 - dokumenterade kunskaper om hantering och de risker som är förenade med hanteringen av läkemedel (oförändrad)
 - den kompetens som krävs för att utföra uppgiften på ett korrekt och patientsäkert sätt **(ny)**

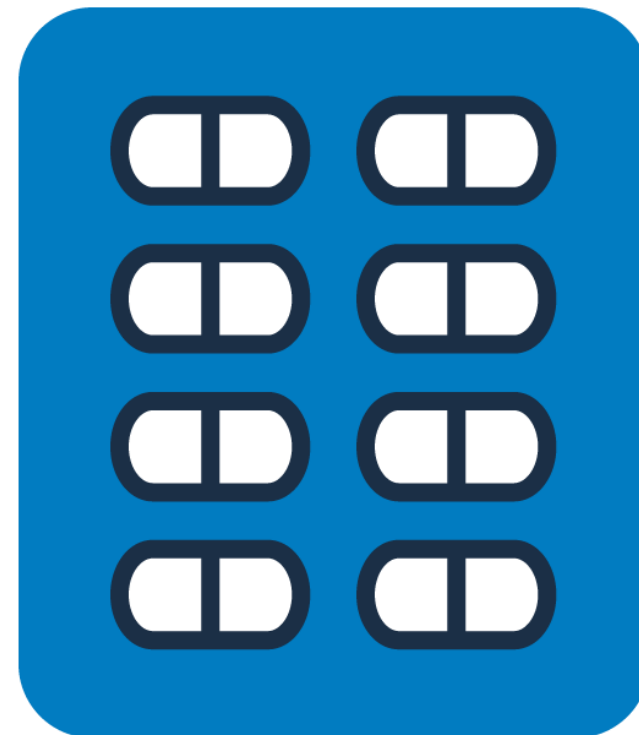
PAUS 5 minuter

Risikanalyys

4

God och säker vård

- Delegering av arbetsuppgift endast när det är förenligt med en god och säker vård.
- Det förutsätter bl.a.
 - att den som delegerar själv har kunskap och kompetens för den delegerade uppgiften
 - att den som tar emot uppgiften har kunskap och kompetens för att utföra uppgiften.

Risikanalyt är underlag för vårdgivarens rutiner

Vårdgivaren ska bedöma riskerna med att delegera läkemedelshantering i verksamheten (9 kap. 8 § HSLF-FS 2017:37).

Resultatet från risikanalysen ska vara utgångspunkten när vårdgivaren tar fram rutiner för

- i vilka situationer och under vilka förutsättningar som det är förenligt med en god och säker vård att delegera läkemedelshantering i verksamheten
- vilken kunskap och kompetens som krävs av den som genom beslut om delegering får iordningställa, administrera eller överlämna läkemedel (9 kap. 9 § HSLF-FS 2017:37).

Analysera risker inför delegering av läkemedelshantering

Tänk exempelvis på:

- Omgivning vid iordningställande, administrering och överlämnande
- Organisation; sjukhus, hemsjukvård etc
- Typ av beredningsformer
- Typ av administreringssätt
- Teknik och utrustning

Tänk exempelvis på:

- Omgivning
- Organisation
- Lokala arbetssätt och rutiner
- Kommunikation och informationsöverföring
- Möjlighet att träna praktiskt

Identifiera och beskriv arbetsprocessen/erna

Identifiera och bedöm risker vid delegering

Identifiera bakomliggande orsaker till risker

Utforma riskminskande åtgärder

Besluta och genomför riskminskande åtgärder

Underlag för rutiner om delegering

Tänk exempelvis på:

- Olika läkemedel ger olika risker
- Olika beredningsformer ger olika risker
- Vad som kan hända vid feldosering, feladministrering
- Förmåga att identifiera, förstå och agera vid ändringar i hälsotillstånd

Tänk exempelvis på:

- Närhet till någon att fråga
- Möjlighet till kännedom om patienterna
- Tillgång till ordinationshandling
- Arbetsbelastning
- Kunskap och kompetens

Adekvat kunskap och kompetens

5

Adekvat kunskap och kompetens – en grundläggande förutsättning

- Den som genom ett beslut om delegering får iordningställa, administrera eller överlämna läkemedel ska ha
 - dokumenterade kunskaper om hantering av läkemedel och de risker som är förenade med hanteringen, och
 - den kompetens som krävs för att kunna utföra uppgiften på ett korrekt och patientsäkert sätt.
- Den som ska fatta ett delegeringsbeslut ska kontrollera att mottagaren har de kunskaper och den kompetens som anges i 3 §.
- Av vårdgivarens rutiner för ordination och hantering av läkemedel ska det framgå
 - vilken kunskap och kompetens som krävs av den som genom beslut om delegering får iordningställa, administrera eller överlämna läkemedel.

Ansvaret är delat

6

Ansvaret för patientsäkerheten vid läkemedelshantering är delat

Vårdgivaren

Medicinskt ansvarig sjuksköterska i kommunen

Den som delegerar

Den som tar emot delegering

Vårdgivarens ansvar för patientsäkerheten vid läkemedelshantering 1/2

Vårdgivaren

- ansvarar för att bedriva ett systematiskt patientsäkerhetsarbete (3 kap PSL, SOSFS 2011:9, HSLF-FS 2017:40)
- ansvarar för att det finns processer och rutiner för ordination och hantering av läkemedel (4 kap. 2 och 4 §§ SOSFS 2011:9)
- ska analysera risker med delegering (5 kap. 1 § SOSFS 2011:9, 9 kap 8 § HSLF-FS 2017:37)
- ska fastställa rutiner för delegering (9 kap 8 § HSLF-FS 2017:37)

Vårdgivarens ansvar för patientsäkerheten vid läkemedelshantering 2/2

Vårdgivaren

- ska följa upp beslut om delegering minst en gång per år (9 kap. 6 § HSLF-FS 2017:37)
- ska dokumentera uppföljningar och återkallelser av delegeringsbeslut (9 kap. 7 § andra stycket HSLF-FS 2017:37)
- ska bevara dokumentationen i minst tre år från den tidpunkt då delegeringsbeslutet upphört att gälla (9 kap. 7 § tredje stycket HSLF-FS 2017:37)

Verksamhetschef

Reglering av verksamhetschefens ansvar för läkemedelshantering **upphör att gälla vid årsskiftet.**

Men vårdgivaren kan i sina rutiner fördela dessa arbetsuppgifter till verksamhetschefen.

Medicinskt ansvarig sjuksköterska i kommunen (MAS)

Ansvarar för

- att det finns ändamålsenliga och väl fungerande rutiner för läkemedelshantering
- att beslut om delegering är förenliga med patientsäkerheten

4 kap. 6 § första stycket 4 och 5 a hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80), HSF

Den som delegerar läkemedelshantering

Den som delegerar ska kontrollera att

- mottagaren har de kunskaper och den kompetens som krävs för att kunna utföra den delegerade uppgiften på ett korrekt och patientsäkert sätt
- mottagaren har kunskaper om de risker som är förenade med läkemedelshanteringen (9 kap 4 § HSLF-FS 2017:37).

Den som delegerar ansvarar under eget yrkesansvar för

- sin bedömning av mottagarens kunskap och kompetens
- beslutet att delegera uppgiften (6 kap 2 § PSL)

men **inte** för hur uppgiften fullgörs

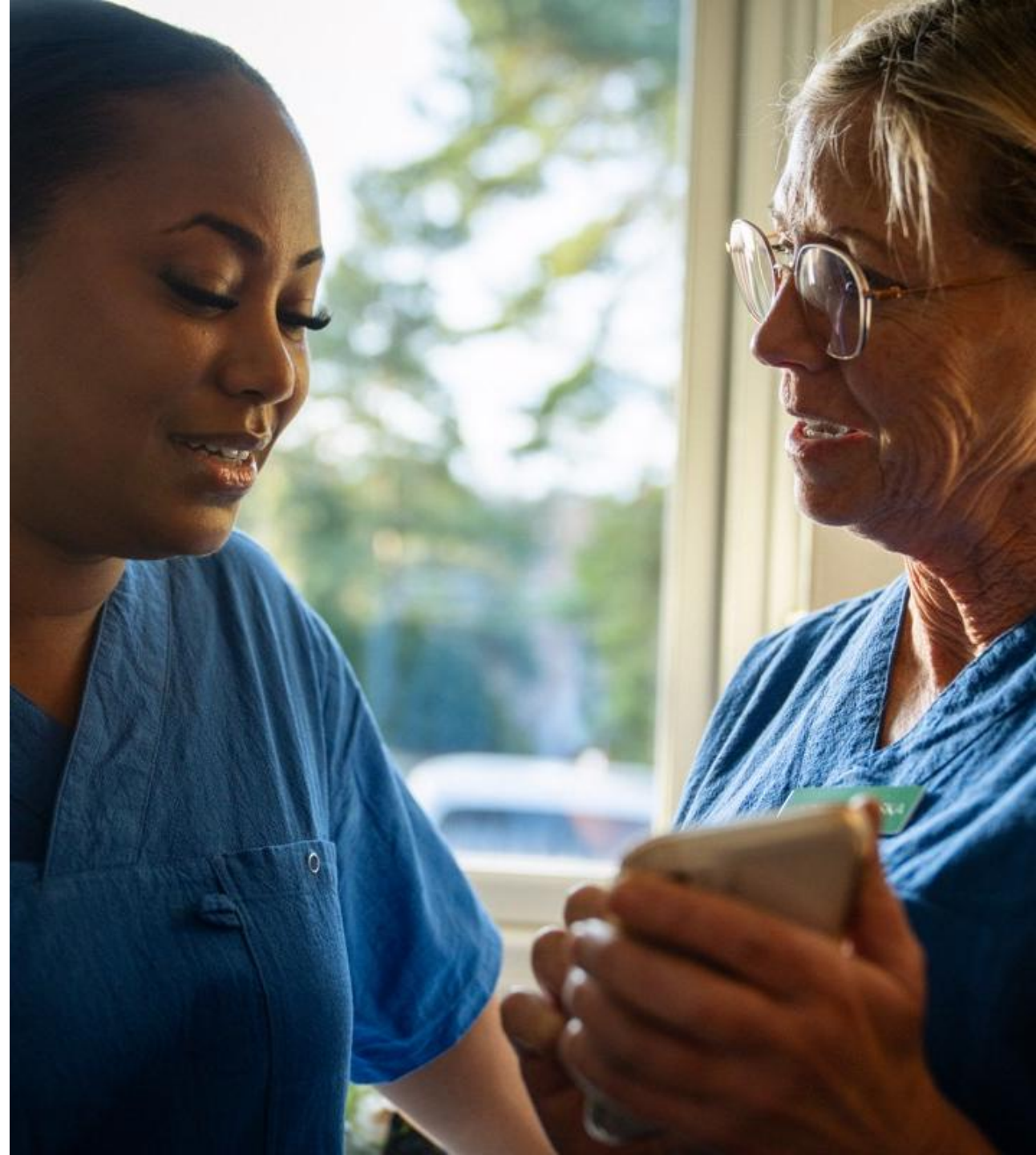

Den som tar emot en delegering av läkemedelshantering 1/2

Den som tar emot en delegering

- ska ha kunskaper om hantering av läkemedel och de risker som är förenade med hanteringen (9 kap 3 § HSLF-FS 2017:37)
- bär själv ansvaret för hur han eller hon fullgör uppgiften (6 kap 2 § PSL)

I ansvaret ingår att uppfylla relevanta krav som ställs i 8 kap. HSLF-FS 2017:37 t.ex. kontroller mot ordination, rimlighetsbedömning av dos och dokumentation.

Den som tar emot en delegering av läkemedelshantering 2/2

- biträder en legitimerad yrkesutövare
- är själv hälso- och sjukvårdspersonal vid utförande av den delegerade uppgiften (1 kap 4 § p 3 PSL)

OBS!

Begreppet "handräckning" finns inte när det gäller läkemedelshantering.

Beslut om delegering

Delegeringsbeslutet ska vara skriftligt och ange 1/3

- vilken eller vilka uppgifter som delegerats (överförd från SOSFS 1997:14)
- för vilken verksamhet som delegeringsbeslutet gäller **(ny)**
- vem som delegerat uppgiften (överförd från SOSFS 1997:14)
- till vem uppgiften delegerats (överförd från SOSFS 1997:14)
- när delegeringsbeslutet ska följas upp **(ny)**
- beslutets giltighetstid (överförd från SOSFS 1997:14)
- datum då beslutet fattades (överförd från SOSFS 1997:14)

(9 kap 7 § HSLF-FS 2017:37)

I beslutet ska anges för vilken verksamhet det gäller 2/3

Delegeringar ska kopplas till en viss verksamhet hos vårdgivaren för att tydliggöra vem som har verksamhets- och vårdgivaransvaret för den läkemedelshantering som utförs av personal efter delegering.

Vad det innebär att beslutet gäller för en viss verksamhet 3/3

- Den som fått en delegering som gäller för viss verksamhet kan inte använda delegeringsbeslutet i andra verksamheter än vad som anges i beslutet.
- Innebär inte ett krav på att personalen som tar emot delegeringen behöver vara anställd i verksamheten. Kan delegera till omsorgspersonal som biträder HS-personal och själv är HS-personal när uppgiften utförs.
- Vårdgivaren, hos vilken den personal som har delegerat är anställd, har vårdgivaransvaret även när delegerad personal inte är anställd av vårdgivaren utan i en omsorgsverksamhet.

Dokumentation

- Beslutet ska dokumenteras
- Uppgifter om utförda uppföljningar och om återkallelser av delegeringsbeslut ska dokumenteras **(ny)**.
- Dokumentationen ska bevaras i minst tre år från den tidpunkt då delegeringsbeslutet upphör att gälla **(ny som föreskrift)**.

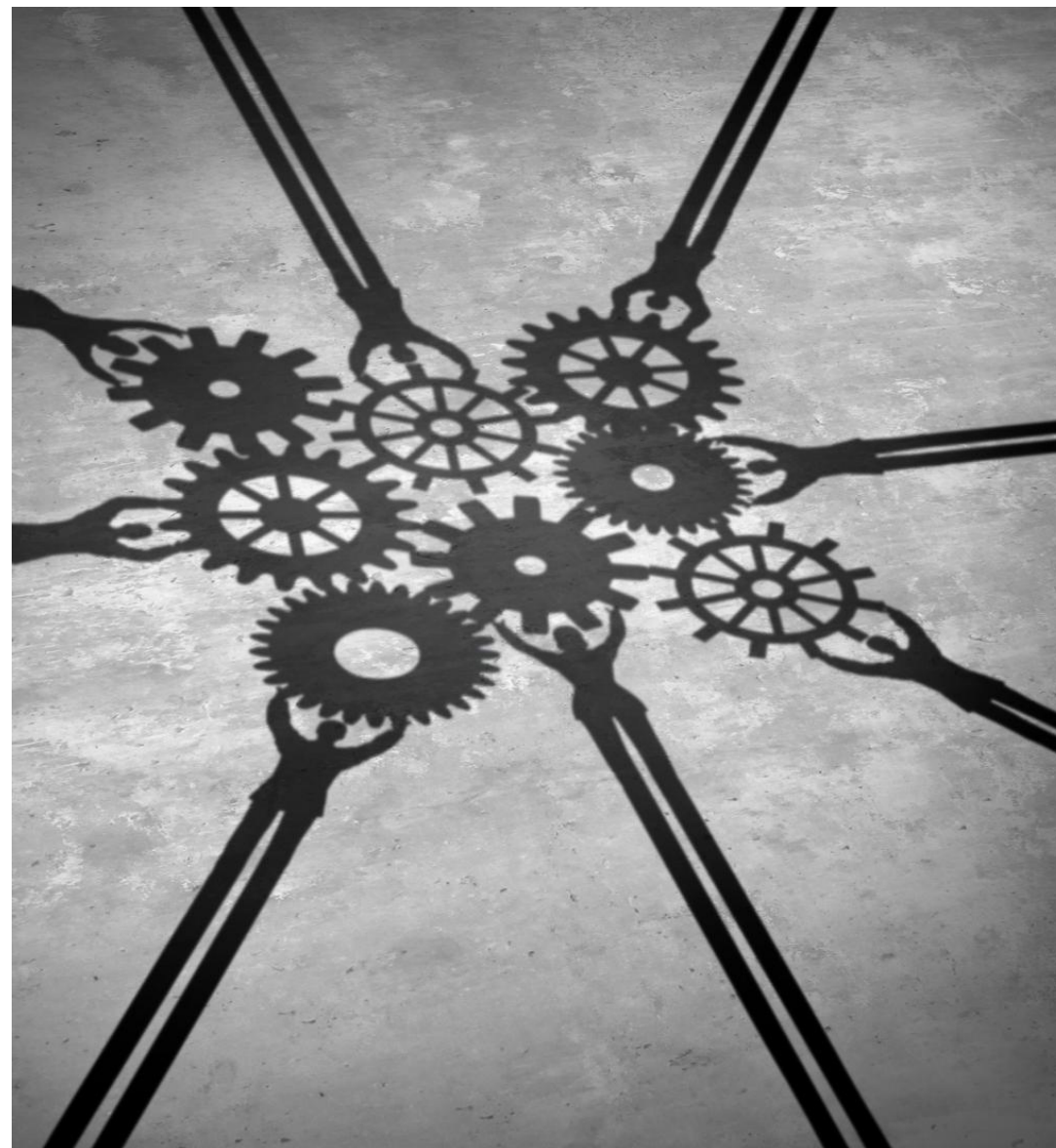
Måste alla delegeringsbeslut göras om 1 januari?

De delegeringsbeslut som löper över årsskiftet gäller till och med det datum för giltighetstid som är angivet på delegeringsbeslutet

Stödmaterial till ändringar om delegering av läkemedelshantering i HSLF-FS 2017:37

- Handbok
- Meddelandeblad
- Webbstöd
- Webbinarier
- Uppdaterade webbsidor
- Socialstyrelsens Upplysningstjänst

Avslutning

Charlotta George, Socialstyrelsen

Charlotta Nelsson, NSG patientsäkerhet och Löf

Kommande digitala forum – Aktuellt om patientsäkerhet

Tema: Verktyg för stärkt patientsäkerhetsarbete

- 4 december
- Kl. 09.30-11.00

Länk via [Socialstyrelsens kalendarium](#)

Stort tack för idag!